

*"It is the mark of an educated mind to be able to entertain a thought without accepting it" Aristotle*

**PAAIE IN SUIDER-AFRIKA**

Die afgelope twee weke was ek op 'n "road trip" van Hillcrest, in KZN, deur Zimbabwe, tot by die grens met Zambië. Dit was 'n geval van die goeie, die slegte en die lelike. Eerstens, die goeie – Suid-Afrikaanse nasionale paaie is 'n rede tot trots. Die N3 (behalwe die stuk tussen Pietermaritzburg en Durban wat 'n gevaarlike konstruksie-sone is) is van die beste paaie in die wêreld waarop ek gereis het. Om dit in perspektief te plaas – die terugrit vanaf Louis Trichardt na Hillcrest is 967 kilometer. Om op die N1 en dan die N3 te reis, het dit 9 uur geneem, insluitend deur die Pretoria/Joburg-opeenhoping, swaar mis vanaf Mooirivier na Pietermaritzburg, en die padwerke vanaf PMB na Durban. Dit was 'n plesier om op hierdie paaie te ry.

Om by die goeie te bly – die grenspos tussen Suid-Afrika en Zimbabwe het seepglad verloop – deur alles in minder as 'n uur. Die Suid-Afrikaanse kant is 'n bietjie vuilerig - immigrasie wat vanaf 'n motorhuis werk. Die Zimbabwe-kant is baie indrukwekkend – maar baie duur. Die Zimbabwe-grens is geprivatiseer en jy betaal vir die gebruik van hul luukse gebou en goeie stelsel – in US\$ (jy betaal ook 'n brugtol vir 'n twee-baan brug waaraan nie gewerk is sedert dit dekades gelede gebou is nie).

Dan oor na die slegte. Die pad tussen Beitbrug-grens en Masvingo in Zimbabwe is uitstekend as dit goed is en aaklig as dit sleg is – op hierdie 300 km-gedeelte is daar 100 km se ompaaie. Die 200 km se nuutgeboude pad is briljant. Die 100 km ompad is basies deur die bos; ontduik die stroom swaar voertuie wat goedere na Zambië en die DRK vervoer, asook die ligte motorvoertuie wat deur vleg – 'n 4-uur lange rit. Vanaf Masvingo na Harare (ook 300 km) is meer van die nuwe pad gebou, met net 40 km se ompad.

Dan die lelike; Harare na Chirundu op die Zambiese grens. Jy neem jou lewe in jou hande om hierdie stuk te ry. Die pad is van beide kante af geërodeer wat (soms) 'n strook teer gelaat het wat skaars breed genoeg is vir twee voertuie. Waar die erosie erg is, kruis die swaar voertuie oor na die aankomende verkeer se kant, wat klein voertuie op die amper nie-bestaande rand dwing. Soms is dit moeilik aangesien die rand ver onder die vlak van die teer is. Die meeste van die pad is slaggate en maak nie saak hoeveel jy dit probeer mis ry nie, jy sal 'n aantal slaggate tref wat alles in jou voertuig herrangskik en 'n besoek aan die tandarts beteken om tandvullings oor te doen. Aan die ander kant van hierdie pad is toeristeplekke soos die Karibameer en Mana Pools Nasionale Park. Toeriste wat dit kan bekostig, vlieg na hierdie bestemmings; die onverskrokke neem die rit aan, en mettertyd sal die meeste eenvoudig wegbly.

Alhoewel Suid-Afrikaanse nasionale paaie uitstekend is (betaal deur padgebruikers se tolgelde), kort provinsiale en distrikspaaie aandag. Dit is belangrik om hierdie uitdagings nou aan te spreek, sommige paaie is reeds in dieselfde toestand van verval as die Harare – Chirundu-gedeelte.

Vir diegene in Suid-Afrika wat oor ons brandstofpryse kla: diesel in Zimbabwe wissel tussen R32 en R34 per liter.

**SITRUSBEMARKINGSFORUM (CMF)**

Die maandelikse mini CMF's het geblyk gewild te wees met die aantal afgevaardigdes wat wissel van 132 in Mei tot 50 in September (gemiddeld 85 afgevaardigdes). Welgedaan aan Werner van Rooyen en Paul Hardman wat die vergaderings gelei het en dit tot minder as 'n uur beperk het, aan Portia Magwaza en die Variëteitsfokusgroepe vir die bygewerkte statistieke, en aan die FPEF-lede vir hul deeglike markterugvoer.

Die laaste CMF sal op 10 Oktober 2023 om 14h15 gehou word en sal 'n meer deeglike vergadering wees. Kontak asseblief vir Portia Magwaza [portia@cga.co.za](mailto:portia@cga.co.za) om die skakel te kry.

**GEPAK EN VERSKEEP**

Einde van Week 38 Miljoen 15 Kg Kartonne	Gepak	Gepak	Gepak	Verskeep	Verskeep	Aanvanklike skatting	Nuutste voorspelling	Finaal gepak
<b>BRON: PPECB/AGRIHUB</b>	2021	2022	2023	2022	2023	2023	2023	2022
Pomelo's	20.3 m	16.7 m	14.7 m	14.7 m	13.7 m	14.4 m	14.9 m	16.7 m
Mandaryne	30.4 m	31.5 m	37.3 m	30.6 m	37.0 m	34.1 m	37.5 m	31.8 m
Suurlemoene	30.8 m	34.4 m	35.5 m	33.5 m	34.8 m	37.3 m	35.9 m	34.7 m
Nawels	27.0 m	27.5 m	24.7 m	26.5 m	24.0 m	25.3 m	24.9 m	27.8 m
Valencias	52.3 m	51.4 m	50.2 m	43.1 m	44.5 m	54.5 m	51.0 m	53.8 m
<b>Totaal</b>	<b>160.8m</b>	<b>161.5m</b>	<b>162.4m</b>	<b>148.4 m</b>	<b>154.0 m</b>	<b>165.6 m</b>	<b>164.2 m</b>	<b>164.8 m</b>